

Bestemmelsen omfatter tre hovedgrupper. Den ene gruppe er lønmodtagere i offentlig eller privat virksomhed, der varetager overordnede ledelsesfunktioner. Der skal være tale om lønmodtagere, der er beskæftiget på et højt niveau i virksomhederne som f. eks. direktører, medens bestemmelsen ikke omfatter f. eks. arbejdsledere.

Begrundelsen for at undtage denne persongruppe fra forslaget er, at uanset om de pågældende i andre relationer måtte blive betragtet som lønmodtagere, f. eks. i henseende til ferieloven, indebærer selve ledelsesfunktionen, at omfanget af arbejdsindsatsen i almindelighed unddrager sig instruktion og kontrol.

Den anden gruppe omfatter lønmodtagere indenfor visse erhverv, som har det fælles, at de på samme måde har en vis frihed til at tilrettelægge deres arbejdstid, og som herved ikke er underlagt nogen reel kontrol fra arbejdsgiveren. Der kan f. eks. være tale om repræsentanter, hjemmearbejdende, videnskabsmænd og præster.

For ovennævnte hovedgrupper gælder, at det er uden betydning, om der er fastsat en normal arbejdstid i medfør af forslaget § 2.

Den tredje gruppe omfatter lønmodtagere, for hvem, der ikke skal fastsættes en normal arbejdstid i medfør af § 2, stk. 2, hvilket f. eks. vil være lønmodtagere ansat uden højeste tjenestetid i den offentlige sektor. Inden for den private sektor vil det f. eks. være personer, der snarere er ansat til udførelse af særlige opgaver, f. eks. kreativt arbejde, end til at stå til rådighed i et afgrænset tidsrum.

Til stk. 2.

I det omfang, der for den i stk. 1, nævnte tredje gruppe lønmodtagere opstår spørgsmål om vederlæggelse for merarbejde, skal det således vederlagte merarbejde afspadseres i et omfang svarende til vederlæggelsen.

Da der ikke er tale om overarbejde i lovforslagets forstand, er forholdet ikke omfattet af straffebestemmelsen i § 15.

Til § 9

Til stk. 1.

Lovforslagets bestemmelser om begrænsning af overarbejde og om afspadsering kan ikke tage højde for alle de konkrete situationer, der opstår på arbejdsmarkedet.

På samme måde, som der i de eksisterende kollektive overenskomster og aftaler, der indeholder

regler om begrænsning af overarbejde og om afspadsering, findes bestemmelser om dispensation herfra, foreslås det, at der skal kunne dispenseres fra forslaget §§ 4-7.

Det foreslås at bemyndige arbejdsministeren til at fastsætte de nærmere regler herom.

Til stk. 2.

Ved fastsættelsen af reglerne om meddelelse af dispensation, skal arbejdsministeren foretage en afvejning af på den ene side hensynet til lovens formål, jfr. bemærkningerne til § 1, og på den anden side hensynet til de mange forskelligartede forhold på arbejdsmarkedet. Der er imidlertid ingen begrænsning i de hensyn, der kan begrunde en dispensation.

Blandt de hensyn, der kan lægges vægt på, skal nævnes følgende:

- der kan være et hensyn at tage til muligheden for at skaffe erstatningsarbejdskraft, f. eks. hvis arbejdsformidlingen ikke inden for en rimelig frist har kunnet skaffe den fornødne arbejdskraft, der med hensyn til kvalifikationer med rimelighed vil kunne opfylde arbejdsgiverens krav
- der vil i en overgangsperiode kunne tages hensyn til, om lønmodtageren lider en alvorlig lønnedgang, således at de berørte lønmodtagere får lejlighed til at indrette sig efter virkningerne af forslaget
- der kan tages hensyn til, at et udført overarbejde er af så lille omfang, at det ikke vil give nogen beskæftigelsesmæssig effekt at kræve det afspadseret. Man må her være opmærksom på, at lovforslagets formål tilsiger, at dispensationer på dette område skal begrænses til tilfælde, hvor en beskæftigelsesfremmende virkning vil udeblive
- der kan tages hensyn til, at det i en overgangsperiode kan volde problemer af bevillingsmæssig eller normeringsmæssig art i den offentlige sektor at kunne få oprettet et tilstrækkeligt antal nye stillinger
- der kan tages hensyn til, at det i sæsonbetonede erhverv, f. eks. inden for det landbrugsmæssige område kan være produktionsmæssigt nødvendigt at få dispensation fra afspadseringsfristerne, således at afspadsering kan finde sted i stille perioder.

Som de ovenfor anførte eksempler viser, kan en dispensation være af forskelligt indhold og ud-